

## **Μέρος Δεύτερο: Αμοιβές, Τρόποι Χρηματοδότησης, Ωράριο και Εποπτεία**

Οι ασκούμενοι δικηγόροι από την στιγμή που παρέχουν εργασία στα δικηγορικά γραφεία που τους απασχολούν πρέπει να αμείβονται υποχρεωτικά. Μάλιστα, η ελάχιστη αμοιβή είχε καθιερωθεί και νομικά το 2012, σε ύψος ίσο με τον βασικό μισθό, για να καταργηθεί με το νέο Κώδικα Δικηγόρων το 2013. Υπό το καθεστώς όμως της ασάφειας του χαρακτήρα της άσκησης, πρακτικός έλεγχος αλλά και εφαρμογή της σχετικής διάταξης δεν υπήρξε.

Σήμερα, η (επανα)θεσμοθέτηση της αμοιβής αυτής είναι απόλυτη ανάγκη τόσο ως αποζημίωση της απασχόλησης των ασκούμενων δικηγόρων όσο και ως δίκαιο βάρος στα (μεγάλα συνήθως) δικηγορικά γραφεία που τους απασχολούν επωφελούμενα από την εργασία τους.

Δεδομένης της οικονομικής κατάστασης και ιδίως των πιέσεων που έχει δεχθεί συλλήβδην το δικηγορικό επάγγελμα, αναγνωρίζουμε τον κίνδυνο, που πολλοί επικαλούνται, η θέσπιση ελάχιστης αμοιβής ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των διαθέσιμων θέσεων απασχόλησης. Απορρίπτουμε ωστόσο απερίφραστα την λογική που θέλει η αντιμετώπιση της ανεργίας να γίνεται αποκλειστικά με μείωση των αποδοχών των εργαζομένων. Αντ' αυτού κρίνουμε ότι είναι εφικτό να ληφθούν άλλα μέτρα που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις απασχόλησης (πχ προγράμματα άσκησης σε δικαστήρια και ΝΠΔΔ) καθώς και ότι ο εκάστοτε δικηγορικός σύλλογος δύναται να παρέχει ιδιαίτερη προστασία και εναλλακτικές σε ασκούμενους δικηγόρους που δεν δύνανται να βρουν γραφείο για να ασκηθούν.

Για τους λόγους αυτούς προτείνουμε:

1. Επαναφορά της ελάχιστης υποχρεωτικής αμοιβής για τους ασκούμενους δικηγόρους σε ύψος ίσο με τον βασικό μισθό για πλήρη απασχόληση. Θέσπιση μέγιστου ωραρίου απασχόλησης στις 40 ώρες εβδομαδιαία κατ' αντιστοιχία με όσα ισχύουν για το σύνολο των εργαζομένων. Θέσπιση ελάχιστου ωραρίου απασχόλησης στις 25 ώρες εβδομαδιαία προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα εικονικών συμβάσεων απασχόλησης.
2. Στενότερη εποπτεία της άσκησης, των όρων απασχόλησης και της καταβολής των αμοιβών από τον δικηγορικό σύλλογο. Η στενότερη εποπτεία δύναται να περιλαμβάνει την υποχρέωση κατάθεσης έγγραφου συμφωνητικού μεταξύ ασκούμενου και δικηγόρου, όπου θα αναφέρονται κατ' ελάχιστο τα συμφωνηθέντα ωράριο και αμοιβή, που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα ελάχιστα οριζόμενα εκ του νόμου. Δύναται επίσης να περιλαμβάνεται η μεσολάβηση του δικηγορικού συλλόγου στην διαδικασία καταβολής της αμοιβής, κατά τρόπο που θα προσδιορίσουμε λεπτομερώς. Τέλος, προτείνουμε η συστηματική παραβίαση των όρων απασχόλησης να συνοδεύεται από πειθαρχικές κυρώσεις, κλιμακούμενης έντασης ανάλογα με την σοβαρότητα της παράβασης και την επανάληψη αυτής. Αίτημα για κίνηση πειθαρχικής δίωξης θα δύναται να υποβάλλει και η ένωση ασκούμενων και νέων δικηγόρων, εφόσον υφίσταται.

3. Η άσκηση σε γραφείο μπορεί να διακοπεί νωρίτερα, με καταγγελία ενός εκ των μερών ή του δικηγορικού συλλόγου, εφόσον προκύπτουν παραβάσεις των συμφωνηθέντων όρων απασχόλησης και του κώδικα δικηγόρων. Ασκούμενοι δικηγόροι που δεν δύνανται να εξεύρουν γραφείο για να πραγματοποιήσουν την άσκηση, απασχολούνται εναλλακτικά από τον δικηγορικό σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

4. Εξουσιοδοτείται η ομάδα διαλόγου για την αναθεώρηση του θεσμού της άσκησης να αποσαφηνίσει τις τεχνικές λεπτομέρειες για την διαμόρφωση συστήματος εναλλακτικής απασχόλησης για ασκούμενους δικηγόρους, τον τρόπο άσκησης εποπτείας από τον δικηγορικό σύλλογο και τις μεθόδους διαμόρφωσης οικονομικών κινήτρων για τα δικηγορικά γραφεία που απασχολούν ασκούμενους δικηγόρους.

Με βάση τα ανωτέρω, επανέρχεται η δικαιοσύνη στο σύστημα απασχόλησης ασκούμενων δικηγόρων και στον ανταγωνισμό μεταξύ των δικηγορικών γραφείων, ενώ ρυθμίζεται και το ωράριο απασχόλησης με τον περιορισμό των σημερινών καταχρήσεων. Είναι σαφές ότι οι προτάσεις αυτές μπορούν να λειτουργήσουν σε επίπεδο πραγματικής οικονομίας μόνο σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες θέσεις μας για περιορισμό των μηνών απασχόλησης σε γραφείο, την δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε δικαστήρια και ΝΠΔΔ, την ενεργότερη εποπτεία από τον δικηγορικό σύλλογο και την διαμόρφωση μορφών εναλλακτικής απασχόλησης ασκούμενων που δεν βρίσκουν γραφείο. Τέλος, οι προτάσεις αυτές στόχο έχουν να θέσουν ένα ελάχιστο προστατευτικό πλαίσιο. Η κατά περίπτωση εφαρμογή τους είναι σαφές ότι υπόκειται και στην ατομική διεκδίκηση του κάθε συναδέλφου κατά την ελεύθερη διαπραγμάτευση των όρων απασχόλησής του.

Εγκρίθηκε  
Θεσσαλονίκη 25-11-2016  
Ο Πρόεδρος  
Μιχάλης Μήττας